

Vägledning gällande stöd enligt Socialtjänstlagen (2001:453)

STÖDDOKUMENT FÖR BISTÅNDSHANDLÄGGARE OCH UTFÖRARE

Beslutad av: Nämnden för Vård & Omsorg, 2024-01-25, §

Gäller från: 2024-01-25

Ansvarig förvaltning: Förvaltningen för Vård & Omsorg

Kontakt: Kungsbacka direkt 0300-83 40 00, info@kungsbacka.se

Kungsbacka kommun, 434 81 Kungsbacka
kungsbacka.se

Innehåll

Det egna ansvaret.....	2
Informationskyldighet.....	2
Förebyggande och hälsofrämjande arbete.....	2
Sammanhållen socialtjänstprocess	2
Digitalt först.....	2
Inflytande och delaktighet.....	3
Rehabiliterande förhållningssätt	3
Skälig levnadsnivå.....	3
Kategorier av stöd inom förvaltningen	3
Hemtjänst	4
Trygghetslarm	4
Dagomsorg.....	4
Kontaktperson	5
Korttidsplats.....	5
Växelvård	5
Särskilt boende	6
Kombinationer av stöd	6
Bedöma behov och koppla till insats.....	7
Handläggare.....	7
Utförare	7
Bilaga 1 Livsområden.....	8
Lärande och att tillämpa kunskap.....	8
Allmänna uppgifter och krav	8
Kommunikation	9
Förflyttning	9
Personlig vård	10
Hemliv.....	11
Mellanmänniska interaktioner och relationer	12
Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv	12
Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv.....	12
Känsla av trygghet	13
Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående	13
Bilaga 2 Insatser.....	14

Det egna ansvaret

Alla människor har ett ansvar för sitt liv vilket vi applicerar genom att ställa krav på individen att utnyttja alla möjligheter som finns innan rätten till bistånd inträder. Om behov kan tillgodoses av den sökande själv eller på annat sätt finns i regel ingen rätt till bistånd. Kommunen har inte skyldighet att överta ansvar från individen utan ska i stället arbeta för att stärka individens möjlighet till att leva ett självständigt liv.

Kommunen har inte heller möjlighet att gå in med stöd där det inte är nödvändigt, utifrån välfärdsutmaningar behöver vi använda de varma händerna där de verkligen behövs. Kommunen har däremot en skyldighet att göra en individuell bedömning utifrån individens faktiska resurser och möjligheter och därefter besluta om bistånd utifrån varje enskilt fall.

Informationsskyldighet

Alla inom förvaltningen ska informera och vägleda individen till övriga tjänster och utbud som individen kan ta del av i samhället liksom stöd och hjälp som individen kan få beviljat genom bistånd. Det gäller oavsett om det är en kommuninvånare utan pågående stöd, en befintlig omsorgstagare som har ett förändrat behov samt individer som har behov av stöd men behöver motiveras till att ta emot stöd och hjälp.

Förebyggande och hälsofrämjande arbete

De som inte har något pågående stöd från Vård & Omsorg ska nå förvaltningen via "En väg in". Därifrån erbjuds råd, stöd och vägledning kring hälsofrämjande och förebyggande insatser utifrån individuellt behov. På detta sätt arbetar förvaltningen för att förlänga inträdet till Vård & Omsorg och vägleder kommuninvånaren till hur de kan få sina behov tillgodosedda utan biståndsbedömda insatser, i de fall det är möjligt.

Sammanhållen socialtjänstprocess

Vårt arbete utgår ifrån den sammanhållna socialtjänstprocessen som berör hela processen inom vår verksamhet, det vill säga både handlägningsförfarande och genomförande. Vi har riktlinjer för myndighetsutövning¹ och för social dokumentation inom verkställighet,² lagstiftning och föreskrifter som reglerar hur vi arbetar utifrån den sammanhållna socialtjänstprocessen.

Som stöd i arbetet använder vi oss av IBIC modellen och ICF (behovskoder) för att arbeta behovsinriktat och systematiskt med strukturerad dokumentation av behov, mål, resultat, genomförande och uppföljning av den vård och omsorg som vi levererar.

Se mer under rubriken "*Bedöma behov*".

Digitalt först

Den 13 april 2022 beslutade Nämnden för Vård & Omsorg att förvaltningen ska arbeta med digitala lösningar som norm. Detta innebär att stöd/insats genom digitala lösningar är det alternativ som väljs

---

¹ [VO Riktlinje för myndighetsutövning IBIC.docx \(sharepoint.com\)](#)

² [VO - Riktlinje för social dokumentation inom verkställigheten.doc \(sharepoint.com\)](#)

i första hand och det ska finnas en tydlig motivering i såväl utredningsunderlag som genomförandeplan om digitala lösningar inte är möjliga att använda. En individuell bedömning sker i varje enskilt fall.

Inflytande och delaktighet

Individens delaktighet och inflytande är centralt i hela socialtjänstprocessen, vid utredning, genomförande och uppföljning. Stödet ska anpassas till den enskildes aktuella förutsättningar och behov och individen ska ges möjlighet att uttrycka sina åsikter och framföra önskemål till exempel kring när och hur bedömt behov ska tillgodoses. Vidare ska individens integritet och självbestämmande beaktas. Därmed inte sagt att individen kan välja att avstå exempelvis digitala lösningar om bedömning gjorts att dessa är tillräckliga för att kunna tillgodose behovet.

Rehabiliterande förhållningssätt

Vårt uppdrag inom förvaltningen är att ge stöd och hjälp när det finns behov av det. Vi arbetar tvärprofessionellt utifrån ett rehabiliterande förhållningssätt i syfte att erbjuda stöd och hjälp som främjar individens möjlighet att återfå förmågor och bli så självständig som möjligt.

Skälig levnadsnivå

Av lagtexten framgår att den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.³

Vilket stöd en individ behöver för att uppnå skälig levnadsnivå sker genom en individuell bedömning utifrån individens situation. Det innebär att skälig levnadsnivå kan innebära olika saker för olika individer vid olika tidpunkter och förhållanden.⁴

Kategorier av stöd inom förvaltningen

Flera förvaltningar i kommunen hanterar ärenden enligt Socialtjänstlagen men inom Vård & Omsorg hanteras ansökningar om:

- Hemtjänst
- Trygghetslarm
- Dagomsorg
- Kontaktperson
- Korttidsplats
- Växelvård
- Särskilt boende

---

³ [Socialtjänstlag \(2001:453\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

⁴ [Handläggning av ärenden om hemtjänstinsatser av servicekaraktär - meddelandeblad \(socialstyrelsen.se\)](#)

Hemtjänst

Insatsen kan beviljas till personer för att underlätta den dagliga livsföringen och för att möjliggöra för individen att bo kvar i det egna hemmet så länge som möjligt. Stöd erbjuds utifrån ett bedömt behov. Insatser kan ges utifrån behov inom personlig omvårdnad eller utifrån behov av servicekaraktär.

Finns det behov av stöd för flera individer inom samma hushåll ska behoven utredas individuellt genom att alla gör varsin ansökan.

Insatsen beviljas som längst två år åt gången och följs upp under giltighetstiden.

Hushållsgemenskap

Makar har ett gemensamt ansvar för praktiska sysslor i hemmet enligt 1 kap 2 och 4 §§ äktenskapsbalken⁵. Kommunen har samma inställning till sammanboende par samt personer som av annan anledning delar hushåll⁶. Det innebär att om flera personer delar hushåll, förutsätts de bidra efter förmåga till skötseln av hushållet. Kommunen ska inte ta över ansvaret för skötseln av det gemensamma hushållet om någon i hushållet har resurser att utföra sysslorna. Om flera personer delar hushåll men behov av stöd för praktiska sysslor ändå finns, behöver samtliga personer i hushållet ansöka om sådant stöd för att kommunen ska ta över ansvaret. Inriktningen är att de som beviljas stöd för praktiska sysslor delar på biståndsbeslutet.

Trygghetslarm

Insatsen kan beviljas personer som på grund av oro eller funktionsnedsättning har behov av att på ett enkelt sätt kunna kalla på hjälp vid behov. Skälig levnadsnivå för insatsen innebär att känna trygghet och säkerhet i det egna hemmet.

Finns behov av trygghetslarm men som inte kan verkställas av olika anledningar, kan den sökande erbjudas att ansöka om exempelvis tillsyn.

Finns det behov av trygghetslarm för två personer i samma hushåll, ska båda efter utredning och bedömning få var sitt individuellt beslut.

En person kan inte ha trygghetslarm på olika adresser inom kommunen.

Insatsen beviljas tills vidare men följs upp årligen.

Dagomsorg

Insatsen riktar sig till personer som bor i ordinärt boende och finns i två olika inriktningar: dagomsorg för personer med demenssjukdom eller demensliknande symtom och dels för personer med långvarig fysisk funktionsnedsättning. För att få bistånd till dagomsorg för dementa krävs en demensdiagnos eller att en demensutredning ska vara initierad/påbörjad.

Insatsen kan beviljas till personer som har behov av social och mental stimulans i gemenskap med andra samt för att avlösa anhöriga. Beviljad dagomsorg gäller inte de perioder då personen är på korttidsplats eller växelvårdsplats.

Insatsen beviljas som längst ett år åt gången och följs upp under giltighetstiden.

---

⁵ [Äktenskapsbalk \(1987:230\) | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

⁶ Kamrarrätten i Jönköping 2020-09-16, mål nr [1231-20](#)

Kontaktperson

Insatsen kan beviljas personer i alla åldrar med funktionsnedsättningar där behov finns att bryta isolering. Kontaktperson är en insats med syfte att hjälpa den enskilde i personliga angelägenheter och att bryta den enskildes isolering genom samvaro och fritidsaktiviteter. Kontaktpersonen har till uppgift att främja sociala kontakter, delaktighet i samhället samt ge råd i vardagssituationer i rollen som medmänniska.

Kontaktperson beviljas med antal träffar per månad.

Insatsen beviljas som längst ett år åt gången och följs upp under giltighetstiden.

Korttidsplats

Korttidsplats avser en tillfällig vistelse på en korttidsenhet för personer som har en fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning och som inte kan få sina behov tillgodosedda i det egna hemmet.

Korttidsplats beviljas efter behov och beslut om en vecka åt gången.

Korttidsplats kan beviljas med anledning av utredningsbehov, om det inte kan inhämtas på annat sätt. Målet och syftet blir då att utreda den enskildes behov av hjälp och stöd för att sedan kunna ta beslut om var behoven lämpligast kan tillgodoses utifrån skälig levnadsnivå.

Korttidsplats kan beviljas för att avlösa anhöriga. Korttidsplats kan i avlösningssyfte beviljas upp till 4 veckor per år. Överstiger ansökan 4 veckor per år avslås ansökan då behovet kan tillgodoses med växelvård.

Korttidsplats kan beviljas för att ge god vård och omsorg i livets slutskede.

I avvaktan på att särskilt boende erbjuds kan korttidsplats beviljas upp till tre månader men ett ställningstagande ska göras att behovet inte kan tillgodoses i hemmet i avvaktan på särskilt boende.

Personer som vistas på korttidsplats och ansöker om särskilt boende i annan kommun ska uppmanas att även söka särskilt boende i Kungsbacka kommun om inte behovet av vård och omsorg kan tillgodoses i ordinärt boende.

Korttidsplats beviljas inte i normalfallet när det gäller den enskildes bostadssituation, som t ex stambyte, renovering etc. Individuella bedömningar ska alltid göras.

Hospice kan beviljas enligt rutin. Insatsen hospice läggs in i verksamhetssystemet som köpt korttidsplats. Se rutin för hospice.

Insatsen följs upp under giltighetstiden.

Växelvård

Växelvård kan beviljas personer vars anhörig behöver tid för vila och rekreation till följd av vård av vårdkrävande närstående. Med växelvård avses återkommande planerad plats på växelvårdsplats och beviljas upp till 26 veckor per år.

Ansöker den enskilde om växelvård som överstiger 50 % av tiden på växelvårdsplatsen ska ansökan avslås med hänvisning att behovet kan tillgodoses med beslut om särskilt boende om inte särskilda skäl föreligger utifrån individuella behov.

Insatsen beviljas som längst ett år åt gången och följs upp under giltighetstiden.

Särskilt boende

Insatsen kan beviljas personer med omfattande behov av vård och omsorg dygnet runt som inte kan tillgodoses i ordinärt boende eller där behovet av trygghet inte kan tillgodoses på annat sätt⁷.

För personer med behov av ett särskilt boende med inriktning på demens krävs ett läkarutlåtande som styrker sjukdomen.

Det ingår i skälig levnadsnivå att fortsättningsvis kunna sammanbo med make/maka, sambo eller registrerad partner. Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varaktigt har sammanbott⁸.

För den som har beviljats eller beviljas bistånd i form av boende i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 §, ska det ingå i en skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make eller sambo. Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varaktigt har sammanbott.

Första stycket gäller oavsett om maken eller sambon har behov av boende i särskild boendeform.

Insatsen beviljas tills vidare men följs upp minst en gång per år.

Kombinationer av stöd

Normen är att inte bevilja bistånd inom flera kategorier utifrån samma behov.

Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående

Det innebär att individen inte har rätt till flera beslut om exempelvis korttidsplats, växelvård, dagomsorg och/eller avlastning i hemmet samtidigt om beslutet om stöd grundas på behov inom livsområdet - *Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående* och där behov innefattar avlastning till anhörig/närstående.

Vid behov av avlastning till anhörig/närstående ska det i utredningsunderlaget tydligt framgå att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt genom exempelvis familj/vänner eller ej biståndsbedömda aktiviteter.

I de fall insatsen avlösning i hemmet används ska en förfrågan till utföraren göras vid varje tillfälle som den anhörige/närstående har behov av avlastning.

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Om individen har behov av aktivitet och stimulans utifrån livsområde - *Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv* ska endast bistånd erbjudas inom en kategori det vill säga antingen hemtjänst i form av exempelvis aktivitetstid eller dagomsorg.

---

⁷ Regeringsrätten 2007, mål nr 2331-04, RÅ 2007 ref. 86

⁸ Socialtjänstlagen 4 kap.1c §

Bedöma behov och koppla till insats

Handläggare

I utredningsunderlaget ska handläggaren inhämta nödvändigt underlag för att gå igenom individens situation utifrån relaterade faktorer och livsområden.

Handläggaren gör en bedömning av behov och kopplar behovet till behovskoder (ICF).

Handläggaren gör en skattning av funktionstillstånd (bedömt och avsett). Bedömt funktionstillstånd avser nuläge och avsett funktionstillstånd avser önskat läge eller mål.

Handläggaren skriver en förklaring som kopplas till vilka behov som individen har inom respektive livsområde. Förklaringen ska ge underlag till utföraren om vilka behov som föreligger inom ett livsområde.

Handläggaren gör en bedömning hur behovet ska tillgodoses genom stödjande/tränande, eller kompenserande insatser samt vilken insatskategori som är aktuell.

Handläggaren ska i utredningsunderlaget tydligt motivera om behovet behöver ske i en viss frekvens samt om en viss insats behövs trots pågående stöd inom andra insatskategorier. Till exempel hemtjänst i form av avlösning i hemmet i kombination med separat beslut om växelvård.

Handläggaren ska motivera i utredningsunderlag om digitalt först som norm ej går att tillämpa.

Utförare

Utförare kopplar ihop behovskoder med insatser. Flera behovskoder kan ingå vid genomförande av en insats liksom att flera insatser kan innehålla samma behovskod.

Utföraren utgår från avsett funktionstillstånd (önskat läge/mål) samt bedömning av hur insatsen ska utföras vid val av insats/insatser.

Utföraren upprättar en genomförandeplan i dialog med individen som beskriver när och hur insatserna ska genomföras.

Utföraren ska motivera i genomförandeplanen om en insats används trots pågående stöd i form av annan insatskategori. Till exempel hemtjänst i form av aktivitetstid i kombination med separat beslut om dagomsorg.

Utföraren ska motivera i genomförandeplan om digitalt först som norm ej går att tillämpa.

Exempel på hur behovskoder kopplas till insatser finns i bilaga *"Livsområden"*.

Bilaga 1 Livsområden

Nedan finns samtliga livsområden beskrivna med de vanligaste behovskoderna (ICF). Behovskoder väljs av handläggare och finns valbara i verksamhetssystemet.

Inom insatskategorin hemtjänst ska en koppling göras mellan behovskoder och detaljerade insatser. Nedan följer en beskrivning om tillvägagångssätt vid val av insatser kopplat till behovskod.

Observera att insatserna endast är exempel, det är därmed möjligt att välja andra insatser till behovskoden. Vilka insatser som vi har att välja mellan finns i bilaga 2 "Insatser"

BEHOVSKODER är gulmarkerade och **INSATSER** är grönmarkerade.

Lärande och att tillämpa kunskap

Detta kapitel handlar om lärande, tillämpning av kunskap som är inlärd, tänkande, problemlösning och beslutsfattande.

Behovskoder:

Att lösa problem – att finna lösningar på problem och att genomföra lösningen.

Exempel: Påkalla hjälp via telefon eller trygghetslarm, hantera tekniska maskiner såsom spis, micro eller tvättmaskin, torka upp efter sig, ladda teknisk utrustning.

Insats: Trygghetslarm, Tillsyn, bereda måltider, städning, övrig service.

Att fatta beslut – att välja mellan olika alternativ, besluta om och/eller genomföra en uppgift.

Exempel: att förbereda för inköp, skriva inköpslista eller att välja kläder och ta på sig kläder i en viss ordning.

Insats: Digitalt inköp, morgonbehov, påklädning

Allmänna uppgifter och krav

Detta kapitel handlar om allmänna aspekter på att genomföra enstaka eller flera uppgifter, organisera arbetsgång eller att hantera stressfyllda situationer.

Behovskoder:

Att företa enstaka uppgift – att genomföra enkla eller komplicerade handlingar (planera, genomföra och slutföra en uppgift).

Exempel: Nedsatt initiativförmåga och behöver stöd/hjälp för att påbörja och/eller genomföra en uppgift. Behov av tydliga direktiv utifrån vad som ska göras.

Insats: Digitalt inköp, morgonbehov, sköta personlig hygien

Att genomföra daglig rutin – att genomföra enkla eller sammansatta handlingar för att hantera och fullfölja vad dagliga rutiner kräver.

Exempel: Bristande tidsuppfattning och behov av stöd/påminnelser för att hantera sin vardag. Behov av stöd/hjälp att strukturera upp dagen. Behov av stöd/hjälp att genomföra dagliga moment såsom att klä sig eller att äta/dricka.

Insats: Morgonbehov, kvällsbehov, måltidshjälp, bereda måltider

Att hantera stress och andra psykologiska krav – att hantera olika typer av situationer som kan utföra en källa till stress. Reaktion och förhållningssätt i kravfyllda situationer.

Exempel: Stresspåverkad när något ska hända och behöver god förberedelse inför momentet.

Insats: Morgonbehov, måltidshjälp, ledsagning

Kommunikation

Detta kapitel handlar om att kommunicera genom språk, tecken och symboler. Att förstå och förmedla budskap, genomföra samtal och att använda sig av kommunikationsmetoder.

Kommunikation ingår som en naturlig del vid utförande av insatser och livsområdet används endast när det finns ett specifikt behov av stöd inom området.

Behovskoder:

Att tala – att åstadkomma ord, fraser eller hantera meddelanden muntligt.

Exempel: Svårt att uttrycka sig för att få fram det som önskas förmedlas.

Insats: Ledsagning

Konversation – Att starta eller hålla i gång och slutföra ett utbyte av tankar och idéer med kända eller okända personer.

Exempel: Vid samtal med någon annan finns behov av stöd/hjälp att tolka eller uttrycka sig, exempelvis vid läkarbesök.

Insats: Aktivitetstid, ledsagning

Att använda kommunikationsutrustning – Att använda sig av utrustning tekniker eller andra medel för kommunikation så som att ringa på telefon.

Exempel: Att se till att telefon, trygghetslarm eller hörapparat fungerar och kan användas.

Insats: Övrig service

Förflyttning

Detta kapitel handlar om att röra sig genom att ändra kroppsställning, att förflytta sig från en plats till en annan, att lyfta eller bära olika föremål, att gå eller springa samt att använda sig av transportmedel.

Behovskoder:

Att ändra grundläggande kroppsställning – att ändra sig från en plats till en annan.

Exempel: Att resa sig från en stol eller att lägga sig på sängen på grund av nedsatt rörlighet eller balans.

Insats: Morgonbehov, förflyttning, toalettbesök, trygghetslarm

Att lyfta och bära föremål – att bära olika föremål.

Exempel: Att ta fram saker ur skåp, hämta saker i förråd, bära in matkassar. Nedsatt styrka i händer.

Insats: Digitalt inköp, bereda måltid, dusch

Handens finmotoriska användning – att hantera föremål, plocka upp saker eller släppa.

Exempel: Greppa mindre föremål, plocka upp saker, klämma ut från tub eller flaska, slå telefonnummer.

Insats: Digitalt inköp, bereda måltider, dusch, morgonbehov, övrig service.

Att gå – att förflytta sig till fots såsom att promenera korta sträckor inomhus.

Exempel: att gå mellan olika rum i bostaden.

Insats: Förflyttning, morgonbehov, toalettbesök, trygghetslarm

Att röra sig omkring på olika platser – att gå eller förflytta sig mellan olika platser och/eller byggnader.

Exempel: Att gå en promenad på stan, att gå i trappor mellan våningsplan.

Insats: Förflyttning, ledsagning, aktivitetstid, trygghetslarm

Att förflytta sig med hjälp av utrustning – att förflytta hela kroppen från en plats till en annan med hjälpmedel.

Exempel: att förflytta sig med hjälp av rullstol eller rullator. Kan inte släppa taget om rullatorn, eller endast gå korta sträckor.

Insats: Aktivitetstid, förflyttning, ledsagning, trygghetslarm

Livsområdet förflyttning används oftast tillsammans med andra livsområden vid val av insats.

Personlig vård

Detta kapitel handlar om egen personlig vård, att tvätta sig, torka sig, ta hand om sin kropp, att klä på sig, äta eller dricka.

Behovskoder:

Att tvätta sig – att tvätta av och/eller torka kroppen.

Exempel: Att bada, duscha, tvätta händer/fötter, ansikte, torka sig med handduk.

Insats: Morgonbehov, kvällsbehov, dusch

Kroppsvård – att vårda vissa delar av kroppen

Exempel: Borsta tänder, klippa naglar, smörja in sig

Insats: Morgonbehov, kvällsbehov, dusch

Att sköta toalettbehov – att hantera rutiner kring toalettbesök.

Exempel: torka sig efter utförda behov, byte av inkontinensskydd, hygien, tömma fristående toalettstol.

Insats: Toalettbesök, morgonbehov, kvällsbehov

Att klä sig – innefattar att ta på och av kläder/skor, att planera och anpassa efter väder.

Exempel: Ta på eller av sig klädesplagg såsom tröja, byxa, jacka eller skor.

Insats: Morgonbehov, kvällsbehov, övrig omsorg

Att äta – att äta mat som serveras, att föra mat till munnen och konsumera den på ett acceptabelt sätt.

Exempel: att öppna flaskor och burkar, att använda bestick, att dela mat, få hjälp att föra maten till munnen.

Insats: Måltidshjälp, bereda måltider

Att dricka – att dricka det som serveras, att föra dryck till munnen och konsumera den på ett acceptabelt sätt.

Exempel: att öppna flaskor och att föra glas till munnen.

Insats: Måltidshjälp, bereda måltider

Att sköta sin egen hälsa – att tillförsäkra sig fysisk bekvämlighet, hälsa och fysiskt/psykiskt välmående.

Exempel: att äta regelbundna måltider, att uppnå en lämplig grad av fysisk aktivitet, att hålla sig varm eller kall, undvika hälsorisker.

Insats: morgonbehov, kvällsbehov, bereda måltider

Hemliv

Detta kapitel handlar om att genomföra husliga och dagliga sysslor i hemmet. Som exempel skaffa mat och kläder, hålla rent och ta hand om hushållsföremål.

Behovskoder:

Att skaffa varor och tjänster – att välja, köpa, transportera och förvara mat, dryck, kläder osv.

Exempel: Att beställa varor, planera och få hem varor.

Insats: Digitalt inköp, Ledsagning

Att bereda måltider – att planera, organisera, laga och servera enkla och sammansatta måltider tills ig själv och andra.

Exempel: att värma, steka/koka eller tillreda enklare måltider.

Insats: Bereda måltider

Hushållsarbete – att klara ett hushåll som innefattar att hålla rent i hemmet, tvätta kläder, använda hushållsapparater, ta hand om avfall, tvätta eller torka av bänkar, golv eller väggar.

Exempel: dammsuga, damma, tvätta och torka kläder, rengöra kök/badrum, städa bostad, slänga avfall.

Insats: Tvätt/klädvård, städning, renbäddning, övrig service

Att ta hand om hemmets föremål – Att underhålla och/eller laga hushållsapparater eller hjälpmedel, ta hand om växter och djur.

Exempel: Vattna blommor, rengöra hörapparat, tömma kattlåda.

Insats: Övrig service

Mellanmänskliga interaktioner och relationer

Detta kapitel handlar om att genomföra handlingar och uppgifter som behövs för att kunna interagera med andra människor, kända som okända på ett lämpligt och socialt passande sätt.

Behovskoder:

Sammansatta mänskliga interaktioner – Att bibehålla och hantera interaktion med andra människor på ett lämpligt sätt.

Exempel: att delta i samtal eller sammanhang på ett lämpligt sätt, stöd i att hantera sitt beteende i relation till andra.

Insats: Aktivitetstid, ledsagning

Informella sociala relationer – att ha relation med andra människor som till exempel bor i en närhet, kollegor, vänner eller människor med likartad bakgrund eller yrke.

Exempel: Stöd med att skapa och bibehålla sociala relationer, att bryta isolering,

Insats: Aktivitetstid, ledsagning, kontaktperson

Utbildning, arbete, sysselsättning och ekonomiskt liv

Används ej

Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv

Detta kapitel handlar om handlingar och uppgifter som krävs för att engagera sig i ett organiserat socialt liv utanför familjen.

Behovskoder:

Rekreation och fritid – att engagera sig i fritidssyssla, lek, spel, sport, program för fysisk träning, avslappning, hobby, bio, teater osv.

Exempel: Att det finns behov av stöd för att delta i olika former av aktiviteter för att undvika passivitet, isolering och upplevd ensamhet.

Insats: Aktivitetstid, ledsagning, dagomsorg

Religion och andlighet – att engagera sig i religiösa eller andliga aktiviteter, utövande för självförverkligande.

Exempel: Gå till kyrka, moské eller synagoga. Sjunga eller be av religiösa skäl.

Insats: Aktivitetstid, ledsagning

Känsla av trygghet

Detta kapitel handlar om emotionella och psykiska funktioner som leder till känsla/upplevelse av trygghet.

Behovskoder:

Känsla av trygghet – att det finns behov av kontakt med andra människor på grund av otrygghet.

Exempel: behov av närhet till personal, ramlar, svårt att påkalla hjälp, irrar bort sig, oro

Insats: Trygghetslarm, Digital tillsyn, ringtillsyn, tillsyn, samtliga övriga insatser av omvårdnads karaktär.

Om någon form av tillsyn används tillsammans med trygghetslarm behöver det finnas en tydlig motivering i utredningsunderlag och genomförandeplan till varför **separat tillsyn** behövs. Behov bedöms kunna tillgodoses genom trygghetslarm om individen har förmåga att använda sig av trygghetslarm för att påkalla uppmärksamhet.

Personligt stöd från person som vårdar eller stödjer en närstående

Detta kapitel handlar människor som ger praktiskt, fysiskt eller emotionellt stöd och har relationer till personen i de dagliga aktiviteterna. Kapitlet handlar om mängden fysiskt och emotionellt stöd som personen ger.

Behovskoder:

Personligt stöd – Individen kan ej vara ensam mer än korta stunder alternativt överhuvudtaget.

Exempel: Make/maka behöver finnas tillhands större delen av dygnet, svårt att lämna hemmet. Anhörig behöver avlastning för att orka. Anhörig arbetar eller utövar fritidsaktiviteter och kan inte finnas tillhands den tiden.

Insats: Avlösning i hemmet, växelvård

Bilaga 2 Insatser

Insats	Förklaring	Schablontider	Dubbelbemanning
Aktivitetstid	<p>Promenader, sociala aktiviteter efter bedömt behov och individens önskan.</p> <p>Tydlig motivering krävs om insatsen behövs trots pågående beslut om dagomsorg.</p> <p>Norm att det är utöver skälig levnadsnivå om det finns pågående beslut om dagomsorg.</p>	<p>30/45/60 minuter per tillfälle.</p> <p>1–2 gånger per vecka</p> <p>Motivering krävs om insatsen ska ske oftare.</p>	Nej
Avlösning i hemmet	<p>För brukare som inte kan lämnas ensamma i hemmet.</p> <p>Avlastning till anhörig/närstående.</p> <p>Tydlig motivering krävs om insatsen behövs trots pågående beslut om växelvård eller dagomsorg.</p> <p>Norm att det är utöver skälig levnadsnivå om det finns pågående beslut om växelvård eller dagomsorg.</p>	<p>1–10 timmar/månad</p> <p>Förfrågan om avlösning i hemmet behöver göras till utföraren vid varje tillfälle.</p> <p>Ej längre avgiftsfritt.</p>	Nej
Bud	<p>Apoteksärende eller uthämtning av paket tex.</p> <p>Digitalt först.</p> <p>Används endast om det ej går att utföra genom digitala lösningar.</p>	<p>15 minuter per tillfälle</p>	Nej
Daglig service	<p>Diska efter måltid, slänga sopor, ta in post, bädda säng mm.</p> <p>Används endast om det ej ingår i annan insats under dagen.</p>	<p>10 minuter per tillfälle</p>	Nej
Digitala inköp	<p>Inköp av dagligvaror och färdiga matportioner. Avser att beställa, ta emot, packa upp.</p> <p>Möjligt att avse andra inköp till exempel apoteksvaror (bud), kläder eller liknande vid enstaka tillfällen. Alternativ till ledsagning.</p> <p>Utredningsunderlag och dialog med individen ska tydliggöra vilka delar av momentet som ska utföras.</p>	<p>15/30 minuter per vecka.</p> <p>15 minuter för beställning och 15 minuter för att ta emot och packa upp varor.</p> <p>Kan delas mellan makar, halva tiden var men minst 15 minuter/person.</p>	Nej
Dusch	<p>Avser att tvätta hela eller delar av kroppen. Innefattar även</p>	<p>20/30/45 minuter per tillfälle</p>	Dubbelbemanning efter bedömning av

(Att tvätta sig)	förberedelser inför och iordningsställa efter momentet. Används endast om det ej ingår i annan insats under dagen.	Normalfallet 1–2 gånger per vecka. Motivering krävs om insatsen ska ske oftare.	rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.
Egenvård	Efter intyg från legitimerad personal. Denna insats ska alltid läggas separat.	5/10 minuter per tillfälle	Nej
Enklare måltider	Beredning av enklare måltider såsom frukost, mellanmål, kvällsmat. Avser ej att tillreda måltider. Används endast om det ej ingår i annan insats under dagen.	15 minuter per tillfälle	Nej
Förflyttning	Används om det endast avser behov inom livsområdet förflyttning inne i bostaden. Används oftast tillsammans med annan insats.	5/10/15/20 minuter per tillfälle	Dubbelbemanning efter bedömning av rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.
Insats natt	Används när det finns behov av fysiskt besök nattetid på grund av toalettbehov, dryck, bryta nattfasta etc. Digitalt först Norm är att digitala lösningar ska användas när det är möjligt. Möjligt att kombinera med digital tillsyn och trygghetslarm för att minska antal besök.	1–2 gånger per natt 15 minuter per tillfälle Endast schablontid ska användas.	Dubbelbemanning efter bedömning av rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.
Kvällsbehov	Sköta personlig hygien, bereda enklare måltider/värma mat, förflyttning, toalettbesök, klä på/av sig, hushållsarbete, slänga sopor etc	15/30/60 minuter per tillfälle	Dubbelbemanning efter bedömning av rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.
Ledsagning	Till och från vårdinrättning, till aktiviteter av social karaktär, till och från frisör etc. Behovet ska ej kunna tillgodoses på annat sätt via anhörig/närstående, stöd från civilsamhälle eller förebyggandeenhet.	Upp till 5 timmar per månad eller enstaka tillfälle Motivering krävs om insatsen ska ske oftare.	Dubbelbemanning efter bedömning av rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.

		Förfrågan om ledsagning ska göras till utföraren vid varje tillfälle.	
Lättstädning	Används endast i undantagsfall vid behov. Används endast om det ej utförs i annan insats under dagen.	15 minuter per tillfälle	Nej
Morgonbehov	Sköta personlig hygien, bereda enklare måltider/värma mat, förflyttning, toalettbesök, klä på/av sig, hushållsarbete, slänga sopor etc	15/30/45/60 minuter per tillfälle	Dubbelbemanning efter bedömning av rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.
Måltidshjälp	Används om det endast avser att värma mat, duka fram, servera eller plocka undan efter måltid. Används endast om det ej ingår i annan insats under dagen.	10 minuter per tillfälle	Nej
Omsorg och tillsyn	Till exempel beviljad korttidsplats som inte kunnat verkställas eller andra tillfälliga omständigheter, (ordinarie omsorgsgivare sjuk etc.) Används endast i undantagsfall.	Efter behov	Dubbelbemanning efter bedömning av rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.
Renbäddning	Byte av sängkläder. Används endast om det ej ingår i annan insats under dagen.	15 minuter en gång varannan vecka	Nej
Städning	Två rum och kök för ensamstående och tre rum och kök för sammanboende med skilda sovrum. Utredningsunderlag och dialog med individen ska tydliggöra vilka delar av momentet som ska utföras.	60/90 minuter var tredje vecka Kan delas mellan makar, halva tiden var.	Nej
Stöd vid måltid	Mata, sitta med vid måltid, motivera att äta/dricka. Används endast om det ej ingår i annan insats under dagen.	30/45 minuter per tillfälle	Nej
Tillsyn dag	Digitalt först Normen är via digital lösning såsom digital tillsyn eller ringtillsyn. Om trygghetslarm finns ska ej tillsyn användas om förmåga att påkalla hjälp finns.	5 minuter per tillfälle vid digital tillsyn eller ringtillsyn	Nej

	Vid behov, kortare fysiskt besök för att tillförsäkras trygghet och säkerhet i vardagen.	10 min per tillfälle vid fysiskt besök	
Digital tillsyn	<p>Digitalt först</p> <p>Norm att tillsyn nattetid sker via trygghetskamera.</p>	10/15 minuter per tillfälle	Nej
Toalettbehov	<p>Toalettbesök, tömning av kateter, byte av inkontinensskydd, rengöring av hygienutrymme. Hit räknas också byte av stomipåse samt byte av stomiplatta (om det inte finns medicinska hinder).</p> <p>Används endast om det ej ingår i annan insats under dagen.</p>	10/20 minuter per tillfälle	Dubbelbemanning efter bedömning av rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.
Tvätt/klädvård	<p>Tvätta kläder, handdukar, sängkläder, hänga tvätt, lägga ihop tvätt, stryka, vid behov sy i en knapp, lägga in i garderob, boka tvättid.</p> <p>Utredningsunderlag och dialog med individen ska tydliggöra vilka delar av momentet som ska utföras.</p>	30 minuter en gång per vecka. Kan delas mellan makar, halva tiden var.	Nej
Övrig omsorg	<p>Ska innefatta alla behov som ska utföras inom ramen för besöket/besöken.</p> <p>Kan innefatta en eller flera livsområden och behovskoder. Exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allmänna uppgifter • Förflyttning • Personlig vård • Hemliv • Känsla av trygghet 	20/30/45/60 minuter per tillfälle Kommer ej att användas i Kungsbackamodellen.	Dubbelbemanning efter bedömning av rehab alternativt godkänd av enhetschef utifrån arbetsmiljöskäl.
Övrig service	<p>Ej daglig service. Ta ut soptunna till väg etc.</p> <p>Används endast om det ej ingår i annan insats under dagen.</p>	5/10 minuter per tillfälle	Nej

Om en insats tillgodoser fler behov kan förklaringar avvika från ovanstående. Ex när ett toalettbehov innefattar även ett förflyttningsbehov. **Schablontiderna är fetmarkerade.** Frekvenserna är skälighetsbedömda, och i dokumentet är de beskrivna utifrån norm i Kungsbacka.